

Kvælstof kvæler plantet ålegræs i Odense Fjord: 'Vi skal i samarbejde med landmændene'

2. marts kl. 05:06 Magnus Stenaa Jensen

Alt ålegræsset i Odense Fjord er plantet ved håndkraft af dykkere. Illustration: Paula Canal-Verges.

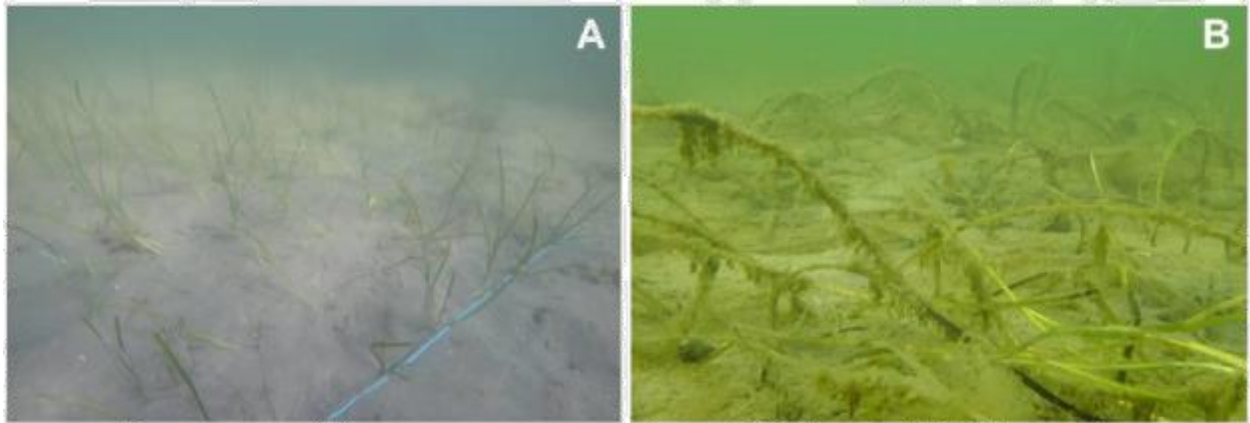
Et forskerteam fra Syddansk Universitet har udplantet ålegræs til at optage næringsstoffer, og til trods for en dårlig start er de optimistiske.

Gødningsrester fra de omkringliggende marker har skabt massiv iltsvind i Odense fjord, og derfor er et millionprojekt sat i værk af Odense, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde og Nordfyns Kommune.

Projektet skal finde en løsning på at plante ålegræs i fjorden, der kan hjælpe imod den store mængde af kulstof gennem ålegræssets lagrende effekt.

Link til artikel: https://ing.dk/artikel/kvaelstof-kvaeler-plantet-aalegraes-i-odense-fjord-vi-skal-i-samarbejde-med-landmaendene?check_logged_in=1

Men i den første testudplantning lykkedes det kun ålegræsset at overleve i to ud af de i alt 13 steder, hvor ålegræsset blev plantet for godt et halvt år siden.

På billede A ses et af de nyplantede ålegræsbed og på billede B det samme bed få måneder senere, hvor det er døende og overgroet med alger. Illustration: Troels Lange.

Erik Kristensen, forsker i marin økologi på SDU og tovholder på projektet, forklarer, at testudplantningen af ålegræsset var et forsøg på at se, hvor ålegræsset i dag har potentiale til at vokse og brede sig.

Selvom antallet af dødt ålegræs er højt, kommer det ikke bag på ham.

»Den nuværende tilstand er, at der kun er to steder, vi kan få ålegræsset nogenlunde til at vokse. «

Høj forekomst af næringsstoffer

På grund af fjordens store koncentration af næringsstoffer er antallet af alger i fjorden stigende.

Algerne danner en stor skygge på vandets overflade, der gør livet for ålegræsset på bunden vanskeligt at vokse i.

Forsøget skal dokumentere, om der er miljøeffekter ved dyrkning af ålegræsset. Forskerne skal efterfølgende måle om planterne optager kvælstof og fosfor, og om planterne binder CO₂.

»Hvis vi kan mindske næringstilførslen i yderfjorden, og det regner vi med, så vil vores testudplantninger formodentlig trives bedre,« forklarer Erik Kristensen.

Forskerne fra SDU har plantet ålegræsset på samme måde, som man sætter planter i en have. Et ålegræs-skud ad gangen. Illustration: Paula Canal-Verges.

»Og gør de det, så går vi i gang med storskala og tilplanter store områder med ålegræs. Får vi det til at vokse, så er der en selvforstærkende effekt, da ålegræsset også tager næringsstofferne, og på den måde kan vi få en positiv spiral og få ålegræsset tilbage i fjorden.«

Gode erfaringer i andre fjorde

SDU har tidligere haft stor succes med udplantning af ålegræs.

I forbindelse med projektet Storskalaudplantning, der blev finansieret af

Landbrugsstyrelsen, blev der udplantet ålegræs i både Horsens Fjord, Vejle Fjord og Lunkebugten.

Ifølge SDU er der siden år 1900 sket et fald på 80-90 procent af de marine bede af ålegræs, som vokser langs de danske kyster og fjorde.

Særligt i Horsens Fjord er succesen at spore, hvor der allerede to år efter udplantningen af ålegræsskud er sket en forøgelse på 70 gange så mange ålegræsskud som inden udplantningen.

Udfaldet var ikke overraskende

For Erik Kristensen kommer det ikke som en overraskelse, at flertallet af ålegræs-skuddene i Odense Fjord er aflivet af de store mængder kvælstof.

Han satser på at kunne lave nogle tiltag, der mindsker stressfaktoren, så mere ålegræs kan overleve.

Hvad gør ålegræs ved vandmiljøet?

- Effektiv til at optage og lagre næringsstoffer som kvælstof og kulstof.
- Skaber klarere vand gennem nedbrydning af plankton.
- Dødt ålegræs begraver en del af næringsstofferne på havbunden og skaber en langtidstilbageholdelse af næringsstoffer.
- Ålegræsenge er levested for mange forskellige fisk og smådyr, og stimulerer dermed biodiversiteten.

»Så vil vi plante det igen, og se om nogle af de nye tiltag, vi implementerer, hjælper,« siger Erik Kristensen.

Et sådan tiltag kan være etablering af stenrev, der skal skabe læ for ålegræsset, som også er truet af drivende blæretang og bølger, der flår græsset op.

»Vi har ansøgt i Kystdirektoratet om at få lagt nogle hulfliser ud, altså nogle betonfliser med huller i som laver et huledannende rev. De kan også øge biodiversiteten i selve fjorden,« siger han.

Sådan ser et sundt ålegræsbed ud - her er det ved Enebærodde i Odense Fjord. Illustration: Troels Lange.

»Men vi er lidt bange for, at Kystdirektoratet ikke vil give os tilladelse til at lægge disse hulfliser i fjorden. Så vores næste løsning er at lægge nogle kampesten ned, og det tror vi, at vi får tilladelse til.«

Samarbejde med landbruget

En godkendelse fra Kystdirektoratet kan ifølge Erik Kristensen godt tage et år, og derfor er det også væsentligt, at der allerede nu bliver arbejdet med alternative løsninger.

Her er det særligt en mindskelse af udledning af næringsstoffer i udvalgte områder, der er målet.

Forskerteamet tager prøver fra 70 forskellige steder, for at se om det kan kortlægge, hvor næringsstofferne kommer fra.

»Lige nu tager vi prøver ude i den ydre del af fjorden, bl.a. i det der hedder Fjordmarken, som er et drænet område. På den måde kan vi se, om der er nogle steder, der kommer ekstra meget fra. Så vil vi i samarbejde med landmændene kunne lave nogle tiltag, hvor man kan mindske udledningen fra sådan nogle hotspots. Derved kan vi jo så mindske den generelle udledning i fjorden,« siger Erik Kristensen.

Hvis et samarbejde med landmændene bliver muligt og en succes, er troen på, at metoden løbende kan udvides til andre steder i fjorden, god.

»Inderfjorden er vi lidt mere lunkne på. Det er jo Odense Å, som dræner en tredjedel af Fyn, vi skal have kortlagt, så det er en større opgave. Men kan det lykkes i yderfjorden med de her tiltag, så ved vi, at det også kan lykkes i inderfjorden. Så er det jo bare op til bevillingsgivere og myndigheder om at hjælpe os med at fjerne næringsstoffer fra Odense Å,« fortæller Erik Kristensen.